

Βρυξέλλες, 21 Απριλίου 2026
(OR. en)

Διοργανικός φάκελος:
2023/0228 (COD)

17102/1/25
REV 1 ADD 1

AGRI 746
AGRILEG 216
SEMENCES 52
PHYTOSAN 65
FORETS 151
CODEC 2207
PARLNAT

ΣΚΕΠΤΙΚΟ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

Θέμα: Θέση του Συμβουλίου σε πρώτη ανάγνωση ενόψει της έκδοσης ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ σχετικά με την παραγωγή και την εμπορία δασικού πολλαπλασιαστικού υλικού, την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΕ) 2016/2031 και (ΕΕ) 2017/625 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και την κατάργηση της οδηγίας 1999/105/ΕΚ του Συμβουλίου (κανονισμός για το ΔΠΥ)

- Σκεπτικό του Συμβουλίου
- Εγκρίθηκε από το Συμβούλιο στις 21 Απριλίου 2026

I. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1. Στις 5 Ιουλίου 2023 η Επιτροπή ενέκρινε νομοθετική πρόταση σχετικά με την παραγωγή και την εμπορία δασικού πολλαπλασιαστικού υλικού (ΔΠΥ) στην ΕΕ και την υπέβαλε στο Συμβούλιο στις 6 Ιουλίου 2023¹.
2. Η πρόταση βασίζεται στο άρθρο 43 παράγραφος 2 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ) (συνήθης νομοθετική διαδικασία).
3. Η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή γνωμοδότησε στις 13 Δεκεμβρίου 2023².
4. Στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, η Επιτροπή Γεωργίας και Ανάπτυξης της Υπαίθρου (AGRI) έχει την κύρια ευθύνη, ενώ συμμετέχει και η Επιτροπή Περιβάλλοντος, Κλίματος και Ασφάλειας των Τροφίμων (ENVI). Ο κ. Herbert Dorfmann (PPE, Ιταλία) ορίστηκε εκ νέου εισηγητής. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο καθόρισε τη θέση του σε πρώτη ανάγνωση στις 24 Απριλίου 2024.
5. Η πρόταση και η σχετική εκτίμηση αντικτύπου παρουσιάστηκαν³ σε άτυπη βιντεοδιάσκεψη των μελών της Ομάδας «Γενετικοί πόροι και καινοτομία στη γεωργία» (στο εξής: Ομάδα) στις 6 Ιουλίου 2023 και στο Συμβούλιο Γεωργίας και Αλιείας (AGRIFISH) στις 25 Ιουλίου 2023. Η Ομάδα συνέχισε την εξέταση της πρότασης σε περαιτέρω συνεδριάσεις υπό την ισπανική, τη βελγική, την ουγγρική και την πολωνική Προεδρία.
6. Στις 13 Ιουνίου 2025 η Επιτροπή των Μόνιμων Αντιπροσώπων συμφώνησε σχετικά με εντολή προς την Προεδρία προκειμένου να ξεκινήσει διαπραγματεύσεις με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο⁴.
7. Την 1η Σεπτεμβρίου 2025 η επιτροπή AGRI του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου αποφάσισε να αρχίσει διοργανικές διαπραγματεύσεις με το Συμβούλιο με βάση το κείμενο που συμφωνήθηκε στην ολομέλεια στις 24 Απριλίου 2024. Η απόφαση επιβεβαιώθηκε κατά τη σύνοδο ολομέλειας του Σεπτεμβρίου.

¹ 11503/23+ADD 1

² 5402/24

³ 11694/23

⁴ 9694/25 REV 1

8. Σε αυτή τη βάση, πραγματοποιήθηκαν διαπραγματεύσεις με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και την Επιτροπή με στόχο την επίτευξη συμφωνίας σε πρώτη δεύτερη ανάγνωση.
9. Μεταξύ Σεπτεμβρίου και Δεκεμβρίου πραγματοποιήθηκαν 12 διοργανικές τεχνικές συνεδριάσεις. Ο τριμερής διάλογος προετοιμάστηκε από την Επιτροπή των Μόνιμων Αντιπροσώπων στις 14 Νοεμβρίου 2025⁵ και πραγματοποιήθηκε στις 8 Δεκεμβρίου 2025. Οι συννομοθέτες κατέληξαν σε συνολική προσωρινή συμφωνία κατά τη διάρκεια αυτού του τριμερούς διαλόγου και, στη συνέχεια, η συμφωνία ενοποιήθηκε σε τελικό συμβιβαστικό κείμενο.
10. Στις 10 Δεκεμβρίου 2025 η Επιτροπή των Μόνιμων Αντιπροσώπων ενημερώθηκε σχετικά με την έκβαση του τριμερούς διαλόγου.
11. Στις 19 Δεκεμβρίου 2025 η Επιτροπή των Μόνιμων Αντιπροσώπων ανέλυσε το τελικό συμβιβαστικό κείμενο και επιβεβαίωσε τη συμφωνία⁶.
12. Στις 24 Φεβρουαρίου 2026 η επιτροπή AGRI του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ψήφισε υπέρ του συμφωνηθέντος κειμένου. Στις 5 Μαρτίου 2026 η πρόεδρος της επιτροπής AGRI απέστειλε επιστολή στον/στην πρόεδρο της Επιτροπής των Μόνιμων Αντιπροσώπων όπου ανέφερε ότι, εάν το Συμβούλιο διαβιάσει τη θέση του στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο όπως έχει συμφωνηθεί, με την επιφύλαξη της οριστικής διατύπωσης του κειμένου από τους γλωσσομαθείς νομικούς, θα προτείνει στην ολομέλεια να γίνει δεκτή η θέση του Συμβουλίου χωρίς τροπολογίες κατά τη δεύτερη ανάγνωση του Κοινοβουλίου⁷. Το επισυναπτόμενο στην επιστολή κείμενο αντιστοιχεί στο κείμενο που υποστήριξε η Επιτροπή των Μόνιμων Αντιπροσώπων στις 19 Δεκεμβρίου 2025.

⁵ 13836/25

⁶ 17064/25

⁷ 7031/26

II. ΣΤΟΧΟΣ

13. Στόχος του προτεινόμενου κανονισμού για το ΔΠΥ είναι να αντικαταστήσει την οδηγία 1999/105/ΕΚ του Συμβουλίου αποσαφηνίζοντας το πεδίο εφαρμογής της και επικαιροποιώντας τις διατάξεις της. Ο κανονισμός αποσκοπεί στην επίτευξη διαφόρων βασικών στόχων, μεταξύ άλλων της μέριμνας για την ιχνηλασιμότητα μέσω της συγκομιδής δασικού πολλαπλασιαστικού υλικού από καταχωρισμένα γονικά δένδρα (δηλαδή βασικού υλικού) και της πιστοποίησης ΔΠΥ για την εξασφάλιση υψηλής ποιότητας υλικού. Επιδιώκει επίσης να εξασφαλίσει ισότιμους όρους ανταγωνισμού για τους επαγγελματίες, να ενισχύσει την καινοτομία και την ανταγωνιστικότητα εντός του τομέα του ΔΠΥ, αντιμετωπίζοντας παράλληλα τις προκλήσεις που σχετίζονται με τη βιωσιμότητα και το κλίμα. Επιπλέον, ο κανονισμός θα προσαρμοστεί στις νέες επιστημονικές και τεχνικές εξελίξεις, όπως οι βιομοριακές τεχνικές και η ψηφιοποίηση, και θα στηρίζει τη διατήρηση και τη βιώσιμη χρήση των δασικών γενετικών πόρων. Τέλος, αποσκοπεί να βελτιώσει τη συνέπεια με την ισχύουσα νομοθεσία για τους επίσημους ελέγχους και την υγεία των φυτών.

III. ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΗΣ ΘΕΣΗΣ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΣΕ ΠΡΩΤΗ ΑΝΑΓΝΩΣΗ

14. Η θέση του Συμβουλίου σε πρώτη ανάγνωση περιλαμβάνει τα ακόλουθα κύρια στοιχεία, επί των οποίων έχει εξευρεθεί συμφωνία μεταξύ των συννομοθετών:
15. Ο νέος κανονισμός θεσπίζει ένα προσαρμοσμένο και αποτελεσματικό **σύστημα ελέγχου για το ΔΠΥ**, εξαιρώντας το από το πεδίο εφαρμογής του κανονισμού για τους επίσημους ελέγχους (2017/625), αλλά διατηρώντας διασταυρούμενες παραπομπές σε ορισμένα άρθρα που περιέχονται στον κανονισμό 2017/625. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να ορίσουν αρμόδιες αρχές με επαρκείς πόρους και εξουσίες, συμπεριλαμβανομένης της πρόσβασης στις εγκαταστάσεις των επαγγελματιών και στη σχετική τεκμηρίωση, για τη διενέργεια των ελέγχων αυτών.
16. Για να συμπληρωθεί το σύστημα αυτό, επιλεγμένες διατάξεις που περιέχονται στον κανονισμό 2017/625 θα προσαρμοστούν και θα συμπεριληφθούν στον κανονισμό για το ΔΠΥ. Οι διατάξεις αυτές θα καλύπτουν τομείς όπως τα γραπτά αρχεία των ελέγχων, η επίσημη πιστοποίηση, οι έλεγχοι της Επιτροπής στα κράτη μέλη, οι κυρώσεις και η διαφάνεια των ελέγχων.
17. Γενικός στόχος αυτού του συστήματος ελέγχου είναι να εξασφαλίζεται συνεπής και αξιόπιστη εποπτεία από τις αρμόδιες αρχές, με παράλληλη ελαχιστοποίηση του διοικητικού και οικονομικού φόρτου σε όλα τα κράτη μέλη.

18. Οι συννομοθέτες συμφώνησαν ότι τα **εθνικά σχέδια έκτακτης ανάγκης** θα παραμείνουν προαιρετικά και ότι ο σχεδιασμός τους θα βασίζεται σε απλουστευμένες απαιτήσεις. Τούτο θα μειώσει τον διοικητικό φόρτο, επιτρέποντας παράλληλα στα κράτη μέλη να αναπτύξουν την αναγκαία ετοιμότητα και ικανότητα. Κατόπιν αιτήματος του Κοινοβουλίου, ο κατάλογος των στοιχείων που *ενδέχεται* να συμπεριληφθούν στα σχέδια αυτά έχει επεκταθεί και η Επιτροπή έχει εξουσιοδοτηθεί δυνάμει του άρθρου 9 παράγραφος 5 να προσδιορίσει στοιχεία για τη στήριξη της κατάρτισης και της εφαρμογής τους.
19. Όσον αφορά **την έγκριση του βασικού υλικού**, η συμφωνία διατηρεί τις υφιστάμενες αρχές για την έγκριση του «βασικού υλικού» και την πιστοποίηση του ΔΠΥ που συγκομίζεται. Νέες διατάξεις ορίζουν ότι τα κράτη μέλη πρέπει να περιλαμβάνουν εγκεκριμένο βασικό υλικό στα εθνικά τους μητρώα, με αντίστοιχο κατάλογο ιχνηλασιμότητας σε επίπεδο ΕΕ. Τα κράτη μέλη δύνανται να επιτρέπουν στους επαγγελματίες να εγκρίνουν βασικό υλικό για σκοπούς διατήρησης υπό επίσημη εποπτεία, διατηρώντας παράλληλα την τελική εξουσία λήψης αποφάσεων σχετικά με τη συμπερίληψή του στα εθνικά μητρώα.
20. Για να ενισχυθεί περαιτέρω η ποιότητα του ΔΠΥ εντός της Ένωσης, **ο κατάλογος των ειδών δένδρων** που καλύπτονται από τον κανονισμό έχει επεκταθεί. Τα κράτη μέλη θα διατηρούν την ευελιξία να εφαρμόζουν περισσότερο ή λιγότερο αυστηρά μέτρα σε είδη δένδρων που δεν περιλαμβάνονται στο παράρτημα I, γεγονός που θα παρέχει ευελιξία ώστε να αντικατοπτρίζονται οι εθνικές δασικές πραγματικότητες.
21. Όσον αφορά τις **απαιτήσεις εμπορίας για τους επιβλαβείς για την ποιότητα οργανισμούς**, η τελική συμφωνία περιλαμβάνει διάταξη που ζητήθηκε από το Κοινοβούλιο. Οι έλεγχοι θα είναι με βάση τον κίνδυνο και η εξέταση θα περιορίζεται στον έλεγχο της απουσίας συμπτωμάτων, μετριάζοντας τον διοικητικό φόρτο. Αυτό υποστηρίζεται από έναν νέο ορισμό των «επιβλαβών για την ποιότητα οργανισμών» στο πλαίσιο του κανονισμού.
22. Η ημερομηνία **εφαρμογής** του κανονισμού μετατέθηκε από τρία σε πέντε έτη μετά την έναρξη ισχύος του, ώστε να δοθεί χρόνος για την αναγκαία προσαρμογή καθιερωμένων εθνικών πρακτικών με ιστορία άνω των 25 ετών και για την εφαρμογή του νέου συστήματος ελέγχου.

23. Για τις εισαγωγές ΔΠΥ από τρίτες χώρες, η συμμετοχή στο πρόγραμμα του ΟΟΣΑ για τους δασικούς σπόρους και τα φυτά δεν είναι πλέον υποχρεωτική, ενδέχεται ωστόσο να λαμβάνεται υπόψη από την Επιτροπή όταν αξιολογεί αν το εν λόγω ΔΠΥ πληροί απαιτήσεις ισοδύναμες με εκείνες που ισχύουν στην Ένωση. Κατά παρέκκλιση, η Επιτροπή δύναται, κατόπιν αιτήματος κράτους μέλους, να επιτρέπει προσωρινά τις εισαγωγές ΔΠΥ από τρίτη χώρα που δεν πληροί τις απαιτήσεις αυτές, όταν υπάρχει αποδεδειγμένη έλλειψη ειδών σε ένα ή περισσότερα κράτη μέλη λόγω εξαιρετικών συμβάντων, η οποία δεν μπορεί να αντιμετωπιστεί από άλλα κράτη μέλη ή τρίτες χώρες για τις οποίες έχει καθοριστεί ισοδυναμία.

IV. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

24. Η θέση του Συμβουλίου υποστηρίζει τον στόχο της πρότασης της Επιτροπής και αντικατοπτρίζει πλήρως τον συμβιβασμό που επιτεύχθηκε κατά τις διαπραγματεύσεις μεταξύ του Συμβουλίου και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, με την υποστήριξη της Επιτροπής.
25. Συνεπώς, το Συμβούλιο πιστεύει ότι η θέση του σε πρώτη ανάγνωση αποτυπώνει με ισορροπημένο τρόπο το αποτέλεσμα των διαπραγματεύσεων και ότι, μόλις εκδοθεί, ο κανονισμός θα συμβάλει στην ενίσχυση της βιωσιμότητας και της ανθεκτικότητας των δασών της Ευρώπης βελτιώνοντας την ποιότητα και τη διαθεσιμότητα του ΔΠΥ και στηρίζοντας την καινοτομία και την ανθεκτικότητα στην κλιματική αλλαγή. Θα στηρίξει επίσης την ανταγωνιστικότητα του δασικού τομέα της ΕΕ.